

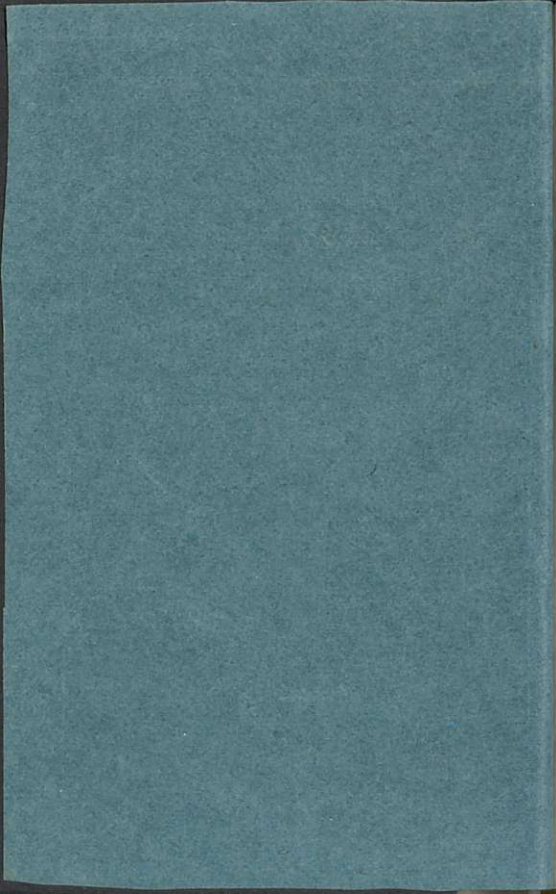
Lasten Lukenisto,
eli
Pieniä kehoittavia kertomuksia
Suomen lapsille.

Herran pelko on viisauden alku
Ps. 111: 10.

4:s wihko.

Luth. Ewank.-Yhtiön kustantama.

Lasten Lukemisto,

eli

Pieniä kehoittavia kertomuksia Suomen Lapille.

4:8 vihko.

Luth. Ewank. Yhtiön kustantama.

Helsingissä,

J. C. Grenfell'in kirjapainossa, 1878.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

2011 JAN 2 11:10 AM

LIBRARY OF THE UNIVERSITY OF CHICAGO

520 EAST 57TH STREET, CHICAGO, ILL. 60637

TEL: 773-936-3000 FAX: 773-936-3000

WWW.CHICAGO.EDU

CHICAGO, ILL. 60637

CHICAGO, ILL. 60637

CHICAGO, ILL. 60637

CHICAGO, ILL. 60637

CHICAGO, ILL. 60637

CHICAGO, ILL. 60637

CHICAGO, ILL. 60637

CHICAGO, ILL. 60637

CHICAGO, ILL. 60637

Luther ja Kreivi Erbachilainen

eli vielä yksi

Paawaliksi muuttunut Saulus.

Suuri ihme silloin tapahtui, kuin Saulus, matkustaen Tarsosta Kristuksen seurakuntaa hävittämään, juuri tällä matkallaan muutettiin Paawaliksi, joka jättäytyi Herran Jeesuksen omaksi ja tuli Hänen palveliaksensa ja apostoliksensa, heti sen jälkeen kuin hän oli tahtonut Häntä wainoa. Mutta onhan samanlaisia ihmeitä usein sen jälkeen tapahtunut, waikk'ei niin tärkeä-arvoisten ihmisten kanssa.

Wuonna 1518, huhtikuun 8:n päivän ehtoolla, kreivi Erhard ratsasti linnansa sillan yli Erbachissa ja kannusti mustaa hewostansa niin kauheasti, että aseelliset palveliat tuskin taikivat häntä seurata. Waikata oli hänelle ollut linnastansa tulla ulos, sillä nuorin pienukainen tyttärensä Hildegard makasi kuolemaisillansa ja hänen waimonsa oli sulkenut hänen sylhinsä eikä tahtonut häntä matkalle laskea, ikäänkuin olisi kuolema pelännyt ahdistaa tuota pienoista lapsukaista urhoollisen kreivin läsnäollessa. Mutta hän oli erkaantunut ja

waikka hänen sydämensä oli rasautettu, kuin hän käänsi selkensä puolijollensa ja viimeisesti silmäili pienen tyttärensä kalpeita kasvoja, loisti kuitenkin julma ilo hänen silmissänsä, kuin hän nyt ratsastajainsa etupäässä äkkiä hyökäsi kaupunkea kohden, jossa jo kynttilät wiritettiin ja ehtoos-kelloa soitettiin. — "Kirottu olkoon jokinainen kuin Herran työn huolimattomasti tekee", näin huusi hänen jälestänsä Johan Speckel, katolinen alttari-pappi Michelstadt'issa, joka sairaan lapsen tähden oleskeli linnassa, ja hän lisäsi: "Joka rakastaa isäänsä eli äitiänsä, poikaansa eli tyttärtänsä enemmän kuin minua, hän ei ole minulle otollinen!" Mutta waikka munkki kuinkafi kowasti ja woimakkaasti kohotti äänensä, niin se toki tukahtui pois kiirehtiwäin hewoisten kawion-kopinasta.

Kansa ihmetteli paljon, mikä oli freiwiln kiireisen ratsastuksen tarkoitus juuri tällä ajalla. Hän oli tunnettu tuimaksi ja hillimättömäksi mieheksi, joka ei woinut mitään vastaanjanomista karsia, mutta olipa hänellä toki herkkiä ja hellätunteinen sydän. Muutamat luulivat hänen tahto-

wan Ammarbach'ista tuoda uutta kuuluisata lääkäriä ja sentähden ottaneen ratsastajat mukahansa, että tie Gulbacher-mäen ylitse janottiin sangen vaaralliseksi. Toiset päättivät hänen tahtowan hyökätä Sickingenin päälle, koska sen asujaimet olivat Strassburgista houkutelleet ja wangiksi ottaneet hänen poikansa ja hänen howi-mestarinsa. Mutta kaikki olivat wäärässä, sillä kokonaan toinen oli syhy, joka karkotti hänestä hellät tunteet, joita hän tunsi istuessaan pienen tyttärensä kuolema-wuoteen ääressä ja tämä syhy sytytti hänen sydämensä tuleen ja liekkiin.

Kuluneen vuoden syksy-aikoina oli Sumala palveliansa Martti Luther'in käden kautta antanut Wittenbergin linnan-kirkon owelle kirjoittaa lauan unhotetun sanansa vapaasta autuaaksi tekewäisestä armosta Kristuksessa Jeesuksessa. Tämä sana oli neljäntoista päivän kuluessa luettu monessa Saksan maakunnassa ja moni sydän oli sen käsittänyt. Waan niinkuin ainakin Sumalan sanan kansa tapahtuu, niin se nytkin tuli vastaan sanotuksi ja wäärin käsitettyksi. Alhaisempi kansa joka

paikassa otti janan vastaan ja niin tefiwät monet ruhtinaatkin, joilla purpura pukuunsa alla oli sydän täynnä hengellistä köyhyyttä, mutta tämän mailman mahtawien ja wiisaitten joukossa löytyi monta, jotta kokiwat pottia tutkainta vastaan. Niiden joukkoon kuului kreivi Eberhard Erbachilainenki. Hän oli uhannut uskosta luopuwia kowilla rangaistuksilla sekä hioittanut hengellisiä voimakkaasen wastarintaan; ja Johan Spectel, benediktiläis-munkki ja alttari pappi Michelstadt'issa, joka oli oppinut ja elämänsä puolesta nuhteeton mies, auttoi häntä uskollisesti taidollansa ja walppaudellansa. Mutta yhtä vähän olisi heille onnistunut kreivin maasta salpata tuota uutta oppia, kuin jos olisivat tahtoneet estää tuulen huminan metsästä kuulumasta.

Suurella ilolla nämät kuuliwat Johan Eskin, Sylvester Prieriaan ja Saakko Hochstratenin uskaltawan kiistakentäälle Lutheruksen kanssa, jonka ohessa wiisaamat, jotta olivat heidän (Lutherilaisten) firjoja lufeneet ja paremmin ymmärsiwät ajan merkkejä arwostella sekä henkiä tut-

fia, kyllä hymäršiwät hänen asiansa paremmin tulewan voitolle sellaiſten wastustelioitten kautta. Näitten ahdistuksien alla oli Lutherin urhoollisuus ja usko kaswannut silmin-nähtävästi ja kuin samana vuonna Augustinilais-munkit määräsivät kokouksen pidettäväksi Heidelbergissä huhtikuun 26 päivänä, matkusti hän sinne jalkasin oman waalioruhtinansa warjelluskirjeellä Pfalz-freiwille, waikka moni pelkäsi hänen hengensä tulewan waaraan ja wakaijesta waroitti häntä lähtemästä.

Riemu-kulkua kulki Luther kaupungista kaupunkiin. Röyhkä, paljon rasitettu kansa, joka paikassa löysi hänessä miehen, joka laskei sen surkeuden sydämellensä; ja myöskin huifentelewaijista ja wastustelioista tuli moni voitettu, kuullessansa kaupunkien kaduilla eli maanteilla tämän miehen saarnaawan niin urhoollisesti ja kuulematta kansan kiitosta hän tuitenkin nöyrästi antoi Herralle yksin kunnian.

Wyrtsburgista, jossa piispa Lorents Vibralainen hänen ystävällisesti vastaan otti, oli Luther tullut Main wirtaa myöten Bertheimiin ja sieltä tahtoi hän mat-

kaansa jatkaa Heidelbergiin. Sekä läheltä että loitolta riensi kansa katsomaan sitä miestä, jonka nimi oli tunkeutunut kaukaisimpaan talonpojan tupaan; ja kaupunki Miltenberg, jonka eräs Drako niminen pappi oli Lutherille voittanut warustausi häntä juhlallisesti vastaan ottamaan.

Eipä koko seudulla ollut, paitsi pappeja yhtäkään ihmistä, joka kuuli näitä sanomia suuremmalla nälkästyksellä kuin freiwi Ebenhard. Jokainen sanoma vihattawan munkin tulosta ja kansan mieli-alasta koski hänen korwiansa uutena suru-sanomana. Hampaita kiristäen oli hän kuullut Miltenbergiläisten juhlallisista laitoksista ja sen jälkeen ei yksikään saanut häneltä kuulla ystävällistä sanaa, paitsi hänen pieni tyttärensä, jonka vaarallinen tauti waan karkutti hänen synkeä-mielisyyttänsä. Wiimein oli hänen päätöksensä tehty.

Alttaripappi Speckel oli yhdellä ja toisella wiittauksella antanut ymmärtää miten nyt yksi ainoa urhoollinen ja nerokas woisi tehdä lopun kurjuudesta, joka Lutherin kautta tuli kaikkeen kansaan.

Wähitellen hän selkeämmin selitti ajatustansa ja esitteli kuinka freiwi jo oli monta ratsastusmatkaa tehnyt poistaaksensa alamaijistansa ajallisia onnettomuuksia. Niin tuli hänen nyt kerranki Sumalan kunniaksi ja alamaiisten ja wieläpä koko saksan kansan hengelliseksi hyödyksi astua hevosien selkään; se olisi hänelle helppo asia saada wangiksi Lutherin, joka kului aseettomassa seurassa ja sitten pitää häntä niin lauan luostarisssa kuin joko saataisiin häntä oppiansa peruuttamaan tahi siksi kuin sekä hänen nimensä että oppinsa tulisivat unhotuksiin. Tämä neuvo oli kokonaan freiwin mieleen; jo usein oli hän toivonut saadaksseen wastustaa wäärä-uskolaisuutta kehällä ja miekalla ja nyt hän huusi alttari-papin hywin mietitthjen tiihoitus-sanain jälkeen: "Sumalan tahto se on, Sumalan tahto se on!" Kohta lähetti hän miehen tiedustelemaan milloinka ja mitä tietä Lutherin piti Miltenbergistä lähtemään, joko Mainin tahi Odenwaldin kautta. Summasjati suunnassa oli freiwi hankkeensa warustanut. Jos hän kulkisi Main-wirtaa myöten alas, niin piti kolmen, freiwin

alle kuuluvan urhoollisen ratsastajan aseilla varustettujen miesten kanssa wäijymän häntä ja suurimmassa hiljaisuudessa wiemän häntä Erbachiin. Mutta jos hän kulkisi Odenwaldin tietä, niin freiwi itse tahtoi olla hänen vastasjansa. Kahden päivän perästä tuli hänen wakojansa sillä sanomalla, että Lutherin lähtö matkaan oli määrätty seuraavaksi päiväksi, mutta tiestä, jota myöten hänen piti kulkeman, ei hän woinut saada selwää tietoa.

Ollaksensa kummassakin tapauksessa wakuutettu saaliistansa, meni freiwi matkalle jo samana iltana, waiffa hänen lapsensa oli kuolemaisillaan, ja kulki Miltenbergin tietä. Alkoi jo hywin pimittää kun he Gulbacher-kukkulalle ratsastivat ja jälkeen jääneen pienen Gulbach-kaupungin tuwisissa waloijat pesä-walkiat jo paloiwat; mutta freiwi, joka ratsasti joukkonsa etupäässä, liirehti niin, että he, kun kellot Miltenbergissä löiivät kahdeksan, jo oliwat kaupungin lähellä olewan myllyn tykönä, jossa niinkuin puhuttu oli sanansaattaja odotti häntä ilmoittaen, että hänen käsikynsä oliwat noudatetut ja wäki oli jo Main wir-

ran luona Lutheria wäijymässä. Syvässä mielin ratsasti freivi portin kautta, jonka Miltenberg kaupungin hallitus oli juhlas-
tisesti walistuttanut. Portin yllä loisti
suurilla puustawilla seuraawa lause:

"Ei enää koskaan saatana saa tulla,
Herran sanaa ja Lutherin oppia."

Raupungissa oli vielä kaikki liikkeillä. Ihmisiä kulki joukottain kaduilla ja haas-
tettiin waan miehestä, joka sinä päivänä
oli niin woimallisen saarnan pitänyt. Ri-
fustuneena ratsasti freivi riemuitsewan
kansajoukon kesken ja pysähti "Miekkä"
nimisen ravintolan edessä, jonka lähellä
Lutherus asui.

"Oi, voi toki herra freivi", sano-
i ääntä syvästi kumartaen, "en koskaan luul-
lut Lutherin panewan herra freiviäkin lii-
kkeille". Mutta freivi tiuskasi hänelle ja
meni huoneeseensa.

Wäsyneenä pikaisesta ratsastuksesta ja
monista mielen liikutuksista heitti freivi
pittäksensä wuoteellensa ja waipei pian u-
nen syliin. Muutamia tuntea maattuansa
heräsi hän ja kun hän ei enää unta saa-

nut nousi hän vuoteeltansa ja meni ikkunan luokse.

Yön hiljaisuus woipi ihmeellisesti liikuttaa jostaista ihmistä, jonka sydän ei vielä ole warsin paatunut. Kuin kaikki mikä maan päällä elää, sekä ihminen kamarißsansa että lintu pesässänsä, makaa ja on hiljaa, silloin luulee ihminen kuulewansa Hänen hengityksensä, joka kaikkea warjelee ja wartioitsee. Silloin luulisi maan päällä kapinan ja sen huudonki tufahutetuksi ja luulisi maistawansa sen ajan esimakua, jolloin maan pitää oleman Herran ja Hänen Kristuksensa. Vienee freiwiki jotain sentaltaista tuntenut, sillä wiha oli asettunut hänen sydämesjäsä ja liemura liekki, joka eilen ehtona siinä liemusi, oli sammunut. Pimeä ja hiljainen yö wallitsi kaupunkia ja sen makaawia asukkaita. Siellä ja täällä kimmelteli joku tähti taiwaalla ja tornin wartian kynttilästä loisti walo. Selvästi Main-wirran kohina kaukana kuului, ja kun lähellä olewan luostarin pieni kello keloitti ensimmäiselle aamurukoukselle, tunsi freiwitsensä sywästi liikutetuksi. Hänen ratsastuksensa eilen iltana ja neuwon-pide, jonka

tähden hän oli tullut, olivat unohduksissa ikään kuin unennäkö, hänen ajatuksensa olivat waan kotiin käännettyinä sairaan lapsen ja surewan waimon puoleen; sitte ne kohosivat korkealle Isän tykö taiwaassa, jolla yksin on walta elämän ja kuoleman yli, ja viimein ne ilmoittivat itsensä hartaassa ja sydämellisessä rukouksessa, jossa hän jätti kaikki murheensa Jumalan käteen.

Äkkiä kynnätilä sytytettiin lähimmäisessä kulmahuoneessa ja aiwan selwästi taiksi hän yön hiljaisuudessa kuulla miehen alhaisella ja heleällä äänellä sanelewan nämät sanat: "Nimeen Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen, Amen!" Kreivi kun asui yläkerrassa taiksi nähdä tähän huoneeseen ja waikka rulla-kartiini oli ikkunan edessä, taiksi hän kuitenkin nähdä miehen himeän hahmun, joka oli langennut polwillensa rukoilemaan. Hetken aikaa hän näkyi kirjan lehtiä kääntelewän ja alkoi sen jälkeen taas rukouksensa: "Sinuun, Herra minun Jumalani, minä uskallan: auta minua kaikista minun wainollisistani, ja pelasta minua; ettei he repisi minun sieluani niinkuin jalopeura, ja särkisi ilman holhoojata." (Ps. 7: 2, 3.)

Ei freiwi milloinkaan vielä ollut kuullut jonkun näin rukoilewan; kaikki sanat rukoilewan suussa olivat ikään kuin wasaran hömät, joilla hän kolkutti taivaan owelle ja erittäinkin viimeiset wärssyt: "Minun kilpeni on Sumalan tykönä, joka wakaat sydämmet auttaa. Sumala on oikia tuomari; ja Sumala, joka jokapäiwä uhkaa. Ellei he palaja, niin hän on miekkansa teroittanut, joutsensa jännittänyt, ja tarkoittaa. Ja on pannut sen päälle surman nuolet; hän on walmistanut wasamansa kadottamaan. Katso, hänellä on pahaa miellesä; hän on onnettomuutta rasakas, mutta hän synnyttää puuttumisen. Hän laiwoi haudan ja walmisti, ja on kaatunut siihen kuoppaan, jonka hän oli tehnyt. Hänen onnettomuutensa pitää hänen päänsä päälle tuleman ja hänen wäärhytensä pitää hänen päänsä laelle lankeeman. Minä kiitän Herraa hänen wanhurskautensa tähden, ja kunnioitan ylimmäisen Herran nimeä." Nämät wärssyt lausui tämä rukoilewa mies sentkaltaisella woimalla ja lujalla luotamuksella, ettei freiwi saattanut olla näin ajattelematta: sillä miehellä on tosiaan pa-

rempi kilpi kuin minulla ja terävämpi miekka; hänen kansansa en tahtoi muuta kuin ystävällistä puhetta pitää. Kuin mies sitte myös sydämensä syvyydestä rukoili koko kristikunnan edestä, että Jumala tahtoi antaa ewangeliuminsa tirkkaan valon sitä valistaa, että hän sowitaisi ja johdattaisi ruhtinoiden sydämet niinkuin wesi-purot, ja totuudellansa saattaisi köyhän, kansa-raukan totiseen wapauteen; kuin hän rukoili Jumalan sanan wihollisten edestä, että Herra kufistaisi heidän ylpeytensä, ja niitten edestä, jotka sydämen sokeudessa wainosivat sanaa, että he antaisivat Hänen tuomionsa weroittaa itseänsä ja oppisivat tuntemaan totuuden tien, tapahtui se sellaisilla sanoilla, että kreivi rukouksen päätettyä pani kätensä ristiin ja khyneleet silmissä sanoi hän korkeasti tähän rukoukseen: "Amen, amen! tapahtukoon niin, o Jumala, kuin tuo palwelias on sanonut."

Sen jälkeen kreivi lewotoinna käweli edes takaisin kamarissa ja yksi ainoa ajatus hänellä oli — nimittäin se että kaswoista kaswoihin nähdä tuota miestä, joka niin

taisi rufoilla. Wiimein hawaitsi hän päivän nousneeksi ja aurinko paisti kamariin. Sitte soitti hän kellolla isäntää luoksensa. Tämä tulikin kohta kantaen palvelewaisesti lämmintä olutta hopialautaisella. Kreivi puhui hänelle: "taidatteko sanoa minulle kukahen se mies on, joka asuu tuolla kulma huoneessa?"

"Jos minä taidan sen sanoa," vastasi isäntä, "senpä taidanki sanoa. Herra kreivi on kaikei hänen nähnyt; se on Luther, se pää-kerettiläinen; hänen kyttilänsä on jo muutamia tuntia loistanut." Kreivi seiso i niinkuin salamalta jatutettu ja puhkesi puhumaan: "Luther?" — "Niin tohtori Martti Luther", vastasi isäntä katsellen häntä kummastuksella; "käskeekö kreivi mitään muuta?" Mutta isäntä kun ei vastauksa saanut meni pois päätänsä rawistaen.

Wielä kreivi seiso äänettömänä samalla paikallansa ja wiimein meni hän aamusuurustansa maistamatta pian trap-puja myöten alas, lähti läheiseen karta-noon ja tuossailmänräpähdyksessä seiso hän Lutherin edessä. Hänen kamariin tultua Luther nousi ja katseli kysyväisillä silmähy-

sillä tuota rotewata miestä, joka täysissä
 aseissa miekka wyöllä seisoi sanaakaan sano-
 matta hänen edessään. Mutta kuin Luth-
 er viimein ystävällisillä sanoilla kyseli
 hänen asiastaan, lankefi freiwi polwillensa
 ja huusi: "Te olette minua parempi mies,
 antakoon Jumala minulle sen anteeksi, että
 ajattelin tehdä teille pahaa." Sen jälkeen
 jutteli hän Lutherille missä tarkoituksessa
 hän oli kaupunkiin tullut, kuinka oli kuullut
 hänen rufoilewan ja tullut hänen sanoil-
 tansa walloitetuksi. "Ei minun sanoiltani,"
 sanoi Luther, waan Herran sanoilta, joita
 minä kurja, mahdotoin syntinen tahdon
 jälleen ilmi saattaa Saksan maakunnissa.
 Menkää Herran rauhaan, herra freiwini,
 se joka teissä on hyvän työn alkanut,
 Hän on sen myös päättävä Herran Je-
 susen Kristuksen päivään asti. Saattepa,
 jos Jumala sen sallii, vielä suurempia ih-
 meitä nähdä, kuin että Hän, niinkuin Hän
 teillekin tehnyt on, joutset musertaa ja kei-
 hää palasiksi panee, Hänen sanaansa ei-
 wät he woi häwittää, sillä "Herran sana
 pysyy iankaikkisesti."

Kaupungin portilla seisoiwat freiwin

ratsastajat, joiden joukkoon toinenki puolue oli yhdistähtynyt ja odottivat hänen käskyjäänsä. Kreivi ratsasti heidän ohitsensa, wiittasi miettiwäisenä kädelläänsä sanoen: "menkäätkö kotiin rauhaan, Herran sana pysyy iankaikkisesti."

Ratsastaessansa linnansa portista, tuli hänen waimonsa häntä vastaan, iloisena ja syli awoinna. Sairas lapsi oli lewollisesti lewännyt koko pitkän yön ja istui nyt leikkien pienessä sängyssään ja odotti isän tuloa.

Tulisi liian laweaksi kertoa miten kreivi tästä lähin palawalla hartaudella ja innolla piti siitä huolta, että Sumalan sana, jota hän oli wainonnut, nyt uskollisilta saarnajoilta selkiästi ja puhtaasti saarnattiin hänen alamaisillensa. Ruhtinain joukossa, jotka vuonna 1521 olivat Wormsin waltiopäiwillä, löydetään myöskin nimi: kreivi Eberhard Erbachilainen, tunnettuna ewankeliumin asian ystäväksi ja hyvän tunnustuksen tefiäksi.

Ewankelisten pappien joukossa, jotka Erbachin freiwifunnan Breusbach kaupungissa, puhdasta ewankeliumia saarnaawat,

oli juuri ennenmainittu alttari pappi Michaelstadtissa Johan Speckel ensimmäinen ja hänen saarnastuolillansa, jonka freiwi Eberhard Erbachilainen kirjoitetun vuosilu'un 1526 mukaan rakennutti, seisoo latinan kielellä suurilla kirjaimilla kirjoitettuna nämät sanat, jotka olivat senaikuisien ewangelisten kirstittyjen tunnus sanat: Herran sana pysyy iankaikkisesti.

Pienoisen Edwardin kuolin-wuode.

Edward H. oli syntynyt Dublinissa vuonna 1805, ja meni vuonna 1815 kuoleman kättä taiwaan iloon. Tämä Edwardi oli eläissänsä pienoinen rakastettava poika, sillä hän oli Sumalaa pelkääväinen poika, joka uskoi Wapahtajaan ja rakasti Häntä suuresti ja tahtoi halulla tehdä hänen tahtonsa jälkeen, ja oli myös siivo ja kuusiainen vanhemmillensa, ja luki mielellänsä ja ahkerasti Wapahtajastansa. — Kymmenen vuotisenä tuli hän sairaaksi, ja tästä sairastamisensa ajasta jutteli hänen äitinsä seuraawaisella tavalla: Mi-

nun sydäimestäni rakastettu Edwartini oli sairastaessansa erinomaisen kärsiwä ja ty-
 thyväinen, alati puhuen Wapautajastansa
 ja taiwaan autuudesta. Wiikkoja ennen
 kuolemaansa oli hän yhtenä päivänä ko-
 win voimaton, ja minä luulin hänen nuf-
 tuneeksi, jonkatähden paninkin hänen wie-
 rensä maata. Mutta vähän ajan perästä
 sanoi hän: "Äitini, minä olen nyt aiwan
 onnellinen"! Kyshmykseeni, mikä nyt hänen
 näin aiwan onnelliseksi teki, sanoi hän i-
 lolla ja riemulla: "Oi, Äiti-kultaiseni!
 Herra on itse, Sanansa ja lasteeni kautta,
 wakuuttanut minna siitä, että minä olen
 Hänen omanja; sillä Kristus on pesyt
 minun werellänsä puhtaaksi". Vähän ajan
 perästä sanoi hän: "Minä soisin mielelläni
 teidän, rakas äitini, myös seuraawan mi-
 nua". Tähän sanoin minä: "Minä elän
 siinä toiwossa, että me juurikin pian koh-
 telemme toinen toisemme". Nyt katsoi hän
 minua teräwällä ja läwitse tunkewalla sil-
 mähksellä, ja sanoi: "Niin kyllä se on, jos
 wain äitini uskoo Herraan Jeesukseen". —
 Samana päivänä sanoi hän myös: "Kou-
 lua käyhdesjani kysyiwät pojat usein mi-

nulta, tahdonko mieluisemmin kiiwetä ylös mäkeä kiihvalla leivän palasella kädessäni, kuin mennä alas mäkeä suurella raha-kukkarolla hartioillani"? Kuin en minä ole koskaan ennen tätä arvoitusta kuullut, niin kysyin sen merkitystä, johon hän vastasi: Kiiwetä ylös mäkeä kiihvalla leivän palasella kädessä, on Seurata Kristusta, köyhyydessä; jota vastaan, mennä alas mäkeä suurella raha-kukkarolla hartioilla, merkitsee: Seurata perkelettä, rikkaudessa. Minä sanoin nyt eläväni siinä toivossa, että mieluisemmin seuraisin Kristusta köyhyydessä; johon hän yllätyksellisesti vastasi: "Kyllä minä niin tekisin". — Kaksi päivää sen jälkeen sanoi hän: "Minä haluan nähdä Jesuksen; minä ikävöitsen päästä Hänelle iankaikkisesti elämään". Minä häneltä kysyessä, jos hän mieluisemmin tahtoi kuolla kuin elää, vastasi hän: "Jos vain on Herran tahto, niin kyllä minä mieluisemmin kuolisin, saadakseni iankaikkisen elämän katoomattoman kruunun"; ja nähdessäni minun itkewän, kysyi hän: "Mitä tuntukseni! toivoisitteko minun vielä eläväni"? Tähän minä vastasin: "Jos vain

Herran tahto niin olisi, niin kyllähän minä joisin sinun vielä lauantin eläväsi, sillä rakkauteni sinuun on liian suuri"; johon hän kohta huoaten vastasi: "Jos jään elämään, niin en saa olluksi syntiä tekevä; mutta jos saan kuolla, niin pääsen synnistä ijäisesti vapaaksi". — Tästä näette, rakkaat lapset, että pienoinen Edwarti rakasti Vapahtajaansa enemmän kuin omaa henteänsä — ja pelkäsi enemmän syntiä, kuin kuolemaa. Tässä mielessä erisi hän täältä, Toukokuun kymmenentenä päivänä, ja astui taiwaalliseen iloon, ijäisesti katselemaan Vapahtajaansa kasvoista kasvoihin, jota hän suuresti halusikin, ja ijäisesti olemaan kaikkein pyhän Enkelein, hurskaan Abrahamin, Dawidin ja Neitsy Marian, ynnä myös kaikkein armoitettuin ja autuasten syntisten seurassa taiwaan sanomattomassa ilossa!!

Isän ilo lapsensa kääntymisestä.

Rakas veljeni! Sydämen ilolla tahdon minä nyt kertoa sinulle erinomaisen perheessäni tapahtuneen muutoksen. Eräänä

päivänä, pitäissäni koti-hartautta perheeni kanssa, ilmoitti itsensä Herra Wapahantajana pienviisun Ludwigin sydämelle, niin että hän rupeesi rukoilemaan, ei enää entisellä tavallansa, vaan runsaasti vuotawilla kyyneleillä silmissänsä, suurella huudolla ja hiljaisuudella, siksi kuin Herra itse wakuutti häntä armosta ja rauhasta, Jesuksen Kristuksen kautta. Ensin alussa en rohjennut pitää tätä wakaana, koska jo tätä ennenkin oli usijat erät Herraa kääntymisestänsä rukoillut, mutta kuin hän ei ehtinytkään tähän, niin minä uskoin, ett'ei hänellä vielä ollut elävää synnin eikä armon tuntemista. Mutta kuinka olen minä pettynyt tässä asiassa! Usijat erät käsikin minä häntä ruualle tulemaan; mutta hänen aikansa oli syödä ei katoowaista ruokaa, vaan sitä, jota pyyhki ijanikaikkisesti, eikä hän antanut itseänsä hämmentää. Minä sain myöskin sydämellisen halun rukoilla hänen kanssansa, hawaitessani hänellä olevan selkeän käsityksen wanhurskaaksi tekemisen opissa, sillä hän laskee Jumalan eteen Hänen omat lupauksensa, ja sanoi: "Kastakain Jumalani! oletpas lähettänyt Jesuksen tänne meitä

syntisiä pelastamaan; ja onpa hän antanut werensä wuotaa wiheliäisten syntisten autuudeksi! O, minun Jumalani, suo nyt minulle, Hänen tähtensä, kaikki rumat syntini anteeksi; sillä minä olen suuri syntinen, joka ainakin itsessäni ansaitseen helvettin ja iankaikkisen kadotuksen. O, rakkein Jeesu! minä uskon, että Sinä myös kuolit minuikin tähteni, juuri minun syntini sowinnoiksi; niin luo siis minuun uusi sydän"! Kuullessani tämän rukouksensa, rufoilin minäkin rakasta Jumalaani oikein kääntämään pienoista rakastettua poikaani, niin ett'ei hänen kääntymisessänsä yhtään petosta ja wilppiä olisi; ja suuresti ylistetty ja kiitetty olkoon Jumala sanomattomasta armostansa ja laupiudestansa! sillä tätä lastani on Hän myös auttanut. Enkä minä ole vielä koskaan hawainnut näin voimallista kääntymistä yhdesäkään hänen ikäisessä lapsessa, sillä ensi Tuorstaina tähtää hän wasta yhdeksän vuotta. Kohta rauhan saatuaansa, nousi hän ylös, hyleili minua, ja sanoi: "Di, kuinka suloinen minun Wapahantajani on, hunajaa makeampi! Kiitos Hänelle rauhastansa, jonka saanut

olen ja jota en voi sanoilla sanoakkaan. Rakkaain Isäni! suokaat tefin nyht minulle anteefji; sillä minä olen ufein ollut teille tottelematon". Nämät wiimefji mainitut fanat fanoi hän myös äitillensä; fitte pani hän kätensä kuuden wuotifen weljensä päänlaelle, ja fanoi niinkuin aikamies: "Sumala fiunatkoon finua, minun rafas weljeni Elias, että finusta tufifi Sumalaa pelkääwäinen lapfi". Tämän ohessa juofsenteli pienoinen Miina ympäri huonetta, alati kufyen: "Kufsa Hän fitte on, fe rafas Wapahtaja, kufsa Hän nyht on"? Tähän wastafi Ludwif: "Hän afuu nyht, ufkon fautta, minun fydämesfäni". — Minkä ilon kaffi tämä meiffä fyttytti, hymmärtänet itse huofeasti — Suokoon nyht Taiwaallinen Isä Ludwifini pyfhyä lujana ufkoofa Jefufkeen Kriofukseen!! Emännältäni lähetän terweiffiä ja itse toiwotan fehä finulle että fuloifelle puolifolles terweyhttä ja kafflea onnea, Sumalalta, lahjain jakajalta. Olen aina kunnioittawa weljes

Philip Barth.

Uskon koettelemus.

Muuan hurstas mies asui erään taimon tykönä, jota nimitettiin Ber-Sabafsi eli „Tulen-laiwoksi”. Tämä mies ja hänen vaimonsa olivat molemmat hywin vanhat. Hän ei asunut niin kuin me huoneissa vaan majoissa eli telteisjä ja waelji ympäri paikasta paikkaan, mutta missä hän pystytti majansa rakensi hän myös altarin ja uhraji poltto-uhria Sumalalle.

Tällä Sumalata pelkääväisellä miehellä ja hänen waimollansa oli yksi poika, jota he hellästi rakastivat. Hänestä tuli wanhempainja wanhuuden lohdutus ja ilo.

Eräänä päivänä kuuli tuo wanha mies äänen taimaasta, Tämä ääni oli Herran Sumalan. Hän kumarji itsensä alas maahan pyhällä pelwolla ja wastasi: „Tässä olen minä,” niinkuin olis hän tahtonut sanoa: „Mitäs sinä tahdot, että minun pitää tekemän? Sano se minulle, ja minä tahdon heti totella.”

„Ota nyt sinun poikas,” sanoi ääni, „sinun ainoa poikas, jotas rakastat, ja mene toiseen maahan ja uhraa hänen siellä polt-

touhriksi yhdellä vuorella, jonka minä sinulle sanova olen." Se oli niin paljon sanottu kuin: „Teurasta hän niinkuin karitsa tai wohla teurastetaan polttouhriksi."

Mitähän tofi tuo hurstas mies tunsi näistä sanoista? Mitkä ajatukset mahtoiwat täyttää hänen mielsensä? Sitä emme voi sanoa. Jos hän olis saanut käskyn lähettää poikansa wieraalle maalle, ettei milloinkaan enää saisi häntä nähdä, olis se ollut sangen suuri koettelemus; tai jos hänen olis tähtynyt nähdä tämä poikansa kuolewan toisen ihmisen käden kautta, olis se tähttänyt hänen sydämensä sywällä mieliharwaudella; mutta että hänen itse tähtyi tappaa ainoa poikansa, se oli tosin kauhiata. Kuitenkin, kuinka paljon hän rakastikin poikaansa, rakasti hän kuitenkin Herraa Jumalata vielä enemmän ja tahtoi myös totella häntä, maksoi se mitä hywänsä. Hän tiesi, että sillä suurella pyhällä Jumalalla oli hywät ja wiisaat aikomuksensa tällä käskyllä, ehkei hän nyt voi nähdä, mitkä ne olivat, ja hän oli myös wissi, että Jumala käski waan sitä mikä oli oikein ja hywin.

Tämän yön mahtoi tuo hurskas mies wiettää rukouksessa ja lewoittomasti odottaen päivän tuloa. Niin pian kuin aurin gon ensimmäiset säteet tunkentuivat majaan, nousi hän ylös. Hän ei woinut wiipyä tottelemasta Jumalataansa. Sentähden janoi hän waimollensa lähtewänsä matkaan ja palawajansa muutamain päivän perästä, mutta matkansa tarcoitusta ei hän sanonut.

Sakattuaan wähän halkoja ja pantuansa ne aasin jelskään otti hän kassi nuorta palweliala kansjansa joiden piti häntä seuraaman matkalla, ja läksi sen jälkeen matkalle ynnä poikansa kanssa. Oli enemmän kuin kahden päivän matka wuorelle. Ensimmäinen päivä tului ja matkustawaiset lepäsivät yöllä. Toinen päivä tuli ja vielä tähtyi heidän matkustaa eteenpäin yli wuorten, kotojen ja wesi-ojain, kunnes yö taas käski heitä lewolle.

Mitähän he puhuiwat tiellä? Tuon wanhan miehen sydän mahtoi olla liian täynnä surua, ettei hän woinut paljon puhua. Meistä tuntuu kuin näkisimme hänen kääntävän kaswonsa taiwasta päin hiljaisessa rukouksessa tai käywän wähän erinänsä kuywaamaan kuyneleitänsä.

Kolmantena päivänä tulivat he wuorelle, jolla oli nimi, joka merkitsee „Herranäkee.“

Tuo iäkäs mies otti nyt halot aasin selästä ja pani ne poikansa selkään sekä käski palveliain pysähtymään wuoren juurella, kun hän ja hänen poikansa kävivät wuorta ylös.

Tuo nuori mies tiesi, että hänen isänsä piti uhraaman poltto-uhrin, sillä he weivät myötänänsä tulen, weitsen, ja puut. Mutta missä oli karitsa, joka piti altarille pantaman? Hän ei tietänyt, että hän oli määrätty uhrattavaksi. Hän sanoi sentähden: „Isäni,“ ja tuo vanhus vastasi: „Tässä olen minä, poikani.“ „Katso, tässä on tuli ja halot, missä on nyt lammas poltto-uhriksi?“ kysyi poika. „Sumala on tyllä edestatsowa lampaan polttouhriksi, minun poikani,“ oli sen vanhan isän vastaus.

Siljaa käywät he yhdessä ylös wuorelle, kunnes tulewat sen huipulle. Kiwi-altari raketaan ja halot pannaan sen päälle. Hetki on nyt tullut, jolloin isän täytyy sanoa pojallensa, että Sumala oli käskenyt

hänen uhraamaan hänet altarilla ja että hän kuinka hellästi hän rakastikin poikaansa kuitenkun ennen kaikkia tahtoi totella Sumalata, sillä se olis synti asettaa itsensä hänen tahtoansa vastaan.

O kuinka vaihiata nuorista on kuolla! Maailma paistaa niin wiettämänä heidän silmiinsä, sydän on täynnä toiveita ja elämä tarjoo heille niin monia nautintoja, ettei kenenkään jowi ihmetellä, että se on heille rakas. Katsos nyt näitä molempia: isää ja poikaa. Isä oli wanha ja heikko, poika nuori ja wäkewä, hän olis woinut tehdä wastustusta tai juosta tiehensä. Mutta ei, Hänkin antausi Sumalan tahdon alle. Hän lasi itsensä hallojen päälle ja antoi isän sitoa itsensä köydeillä, ikäänkuin olis tahtonut sanoa: "Minä olen altis, minun isäni, tee mitä Sumala on sinun käskenyt".

Me voimme itsellemme kutowilla, kuinka se tapahtui. Weitsi on nostettu; tuon wanhan miehen käsi on wakawa, ehkä hänen sydämensä on halfeemaisillansa. Poika rukoilee hiljaa ja ummistaa silmänsä, kun siinä, jamaassa Herran enkeli kuuluu huutawan: "Mä jatuta kättäs poikaan; sillä nyt minä tiedän, että sinä pelkääät Sumalata, etkä ole säästännyt ainoata poikaas minun tähteni." Se oli kyllä; hän oli festännyt koetuksen ja näyttännyt, että Sumala oli hänelle kaikki, että hän waan tahtoi uskoa ja totella häntä, maksoi mitä maksoi.

Tuo nuori mies päästettiin heti siteistänsä ja muuan oinas, joka oli sarwistanja käynyt kiinni pensastoon, uhrattiin hänen sijassansa altarilla.

Kuinka erilaiset olivat ne tunteet, jotka täyt-

tiivät heidän sydämensä, kun he astuivat alas nuorelta, niitten suhteen, jotka heillä oli astuessansa ylös nuorelle. Siä oli totellut Jumalan käskyä ja poika oli kuitenkin pelastettu. Kuinka riemuksellisesti he koti-matkalla sanoivat toinen toisellensa: "Herran nuorella edeskatsotaan. Herra on edeskatsowa!"

Me olemme kuulewinamme nuorten lukijaimme huutawan: "Oh, tämän historian olemme kuulleet jo kauan sitten. Niin, me olemme lufeneet sen monta kertaa raamatussamme. "No hywä, siis te myös osaatte wastata muutamiiin kysymyksiin tässä aineessa. Ja jos voidaan te tällä tavoin saattaa ajattelemaan wähän selkeämmin ja sywemmin kuin tawallisesti; niin ette sitä kadu, että vielä kerran olette lufeneet tämän wanhan historian.

Mikä oli tuon wanhan miehen ja hänen poikansa nimi?

Oliko hän saanut jotakin lupasta, joka teki tämän käskyn, uhrata tuo ainoa poika, sangen raskaaksi koetuksiksi hänelle? ¹⁾

Tunsiiko Jumala tuon wanhan miehen sydämen tilan yhtä hywin jälkeen kuin ennen tätä koetusta? ²⁾

Missä aikomuksessa kiusaa tai koettelee Jumala ihmisten lapsia? ³⁾

1) 12. 2) Ser. 17. 3) 5Mos. 8. 2 Mik. 32.

”Minä tiedän että sinä pelkääät Jumalata”. —
Mitä ymmärretään täällä pelwon lajilla? ¹⁾

Jos Jumala kutsuu lapsiansa raskaisin koetuksiin, kuinka heidän silloin tulee itsensä käyttää?

Mikä armolahja oli täällä vanhalla miehellä, joka saattoi hänen menettämään niinkuin hän tefi?

Missä tästä puhutaan uudessa testamentissa? ²⁾

Mikä nuoren nimi oli?

Missä maassa se oli?

Mikä rakettiin fitte täällä nuorella?

Kuka oli se, joka läsnä tätä paikkaa uhrafi ainoan Poikansa?

Mikä hänen siihen taiwutti? ³⁾

Millä tavoin uhrattiin tämä Poika? ⁴⁾

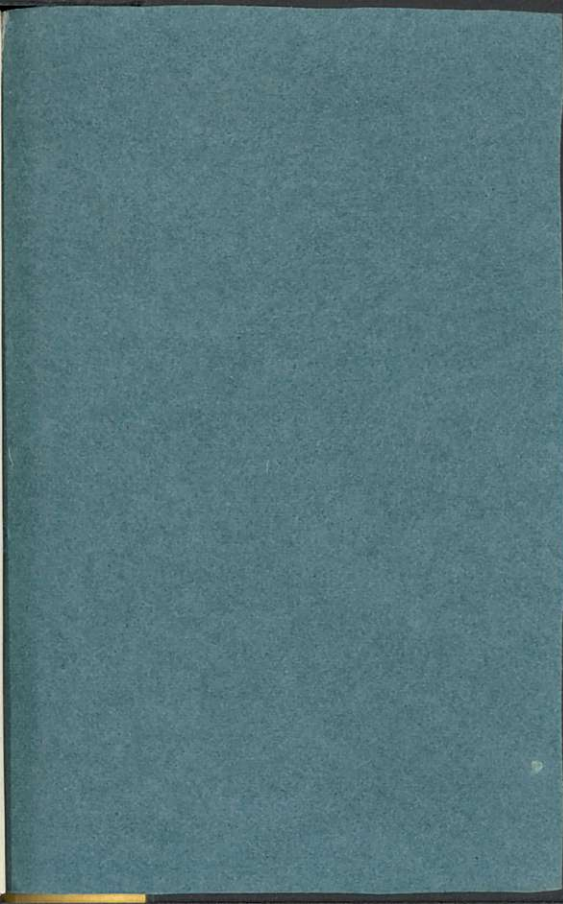
Mikä hyöty on meillä tämän Pojan kuolemasta?

Kuinka meidän tulee osoittaa kiitollisuutemme meidän suurinta hyvän tekijäämme kohtaan. Eiköhän sen kautta että annamme hänelle meidän sydämemme?

Jesus oman' aina olkoon,
Jesus tahton' johtakoon;
Enempää en halaa koskaan,
Kuin sin, Jesus, pitää saan!

Hän, kun niin mua rakasti,
Ett' edestän' itsens' uhrafi,
Hän ilossa ja surussa
Hoitakoon mun sielua!

1) San. 16. Ps. 115. 2) Hebr. 11. 3) 1 Joh. 4. 4) Joh. 1.

Kaupan:

Lutj. Ewangeliumi-yhtiön kustantamia:

Paimmen ja lammas. Dawidin 23:n psalmin
selitys, Tohtori M. Lutherukselta. Hinta: sid.
40 p:niä.

Muutamia pyitä Lasten kasteen puolustamiseksi.
Toht. M. Lutherukselta. Hinta niott. 20.

Lasten lufemisto 1:n wihko. Hinta 10 p:niä.

Lasten lufemisto 2:n wihko. „ 10 p:niä.

Lasten lufemisto 3:s wihko. „ 10 p:niä.

Lasten lufemisto 4:s wihko. „ 10 p:niä.

Sananen Lapsille Lasten parhaasta ystävästä.
Hinta 5 p:niä.

Hinta: 10 penniä.